

KRYT / SHELTER
FOLIMANKA

KRYT / SHELTER FOLIMANKA

Nay Mi, Zuzana Vodenková

Grafická úprava a sazba: Nay Mi

Překlad: Václav Pospíšil

Redakce: Zuzana Vodenková

Fotografie: Emanuel Macoun, Kamil Okáč, Tomáš Sysel

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 2

Vydala městská část Praha 2 v roce 2022

1. vydání

www.krytfolimanka.cz

CIVILNÍ OCHRANA A KRYTY CIVILNÍ OCHRANY

Civilní ochranu (nebo též civilní obranu) lze popsat jako souhrn činností a opatření vedoucích k ochraně zdraví, života, majetku a životních podmínek obyvatelstva. Civilní obrana se týká všech příslušných i zainteresovaných orgánů, organizací, složek, ale také obyvatel, a nastává v případě mimořádných či krizových událostí (povodně, válka, chemická havárie apod.). Během válečného stavu se CO stává součástí systému obrany státu.

KRYTY CIVILNÍ OCHRANY

V rámci aktivit CO (civilní obrany) vznikaly po celé republice speciální stavby neboli úkryty civilní ochrany sloužící pro efektivní ochranu před živelními pohromami, zbraněmi hromadného ničení či vojenskými konflikty. Největší rozmach výstavby bunkrů u nás nastal v období studené války a s klesající tendencí pokračoval až do počátku 90. let 20. století.

Dle typu krizové situace či mimořádné události se kryty dělí na stálé, improvizované a provizorní.

Stálé úkryty

Stálé bunkry slouží pro ochranu obyvatelstva v případě vojenského konfliktu, při vyhlášení ohrožení státu nebo v době válečného stavu. Jedná se o stavby, které byly za tímto účelem přímo budovány a jsou tak technologicky vybaveny.

Stálé úkryty pak lze dělit na následující dva typy:

CIVIL PROTECTION AND CIVIL PROTECTION SHELTERS

Civil protection (or civil defense) can be described as a summary of activities and measures taken in order to protect life, health, property and living conditions of the population. Civil defense applies not only to all respective and interested authorities and organizations, but to residents as well in times of extraordinary or critical situations (flood, war, large scale chemical accidents). During the war, civil defense becomes part of the defense of the state.

CIVIL PROTECTION SHELTERS

Civil defense's scope of activities also included nationwide construction of special purpose structures, also known as civil protection shelters, serving as an effective protection from natural disasters, weapons of mass destruction or armed conflicts. The golden age of such structures in Czechoslovakia (and partially in the Czech Republic) lasted through the entire Cold War. After that, the tempo of construction works slowed down gradually and then stopped in the early 90s of the 20th century.

According to the nature of the situation, shelters are classified as permanent, improvised or provisional.

Permanent Shelters

Permanent shelters serve as protection for the (local) population in times of an armed conflict, a threat to the state or

1. Stálé tlakově odolné úkryty

Jsou určeny především proti účinkům zbraní hromadného ničení.

Zvláštním typem těchto úkrytů je také systém pražského metra, který může být využit trojím způsobem - k ukrytí obyvatelstva v tzv. ochranném systému metra, nebo k vyvedení osob tunely metra do okrajových částí města, a nebo k využití zdrojů elektřiny, vody a spojovacích prostředků.

2. Stálé tlakově neodolné úkryty

Jsou určeny proti účinkům světelného a tepelného záření, pronikavé radiace, kontaminace radioaktivním prachem.

V době míru mohou být stálé úkryty využívány ke kulturním, vzdělávacím či jiným účelům.

Jejich seznam a rozmístění spravuje vždy místopříslušný úřad. Ideálními adepty pro tento typ úkrytu jsou sklepy či suterénní prostory co nejvíce zapuštěné v terénu.

Improvizované úkryty

Jako improvizované úkryty jsou brány předem vytipované prostory, jejichž ochranná funkce bude budována obyvatelstvem až v případě aktuálního vojenského ohrožení.

Tento typ ochrany je vhodný při ohrožení světelným a tepelným zářením, pronikavou radiací, kontaminací radioaktivním prachem a částečně proti tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení.

Provizorní úkryty

V tomto případě se jedná o jakýkoliv bezpečný prostor vhodný k ukrytí před kontaminací chemickými či jadernými

war. Such shelters were constructed and equipped for this very purpose.

Permanent shelters can be divided in two types:

1. Permanent pressure resistant shelters

Such shelters offer protection from weapons of mass destruction and their effects. Prague subway is a special type of such a shelter too.

2. Permanent pressure non-resistant shelters

Such shelters protect from light, thermal and nuclear radiation, fallout and other irradiated particles.

During peace-time, permanent shelters can be used for cultural or educational purposes.

Their list and distribution is always managed by the local authority. Cellars or basements embedded in surrounding terrain as deep as possible are ideal locations for such a shelter.

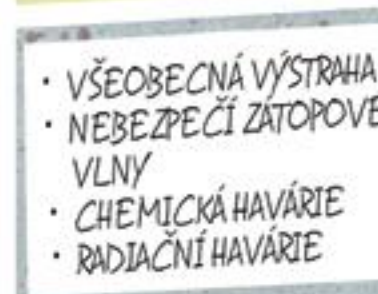
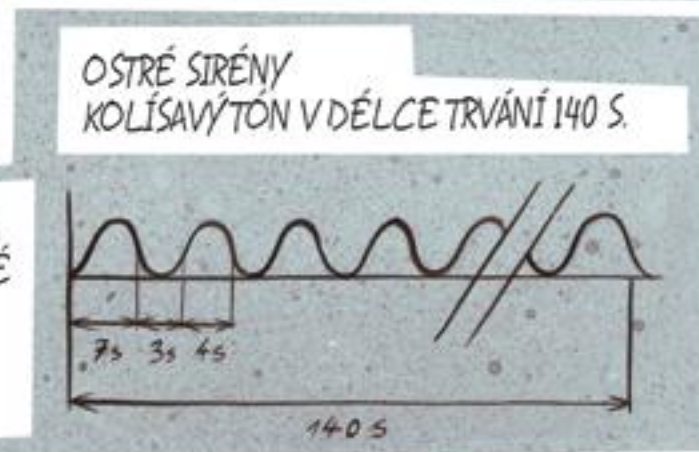
Improvised Shelters

Improvised shelters and their defensive measures are created in pre-selected areas or structures by the local populace during a direct military threat.

This way of protection is suitable against light, thermal and nuclear radiation, fallout and other irradiated particles, and partially against pressure effects of weapons of mass destruction.

Provisional Shelters

In this case, any safe space suitable for protection against nuclear or chemical

látkami. Můžou jimi tak být byty, garáže, sklepy či jiné stavby, jejichž ochrannou funkci lze zvýšit např. utěsněním všech otvorů (dveře, okna, ventilace).

Provizorní kryty nespádají do havarijního plánu měst

SIRÉNY

Ve chvíli hrozcí či nastalé mimořádné události informují obyvatelstvo o této nebezpečné situaci sirény. Těch je na území hlavního města Prahy rozmístěno celkem 430, z nichž 212 jsou sirény rotační (pouze houkají) a zbylých 218 tvoří sirény elektronické (opatřeny modulem pro vysílání tzv. verbální informace).

Aby se předešlo panice či jinému nežádoucímu chování občanů během krizové situace, je potřeba, aby každý člověk bezpečně rozeznal následující typy varovných signálů sirén.

Typy varovných signálů sirén

V České republice se využívají tři druhy varování – zkouška sirén, všobecná výstraha a požární poplach.

1. Zkouška sirén

Kdy: K akustické zkoušce sirén dochází vždy první středu v měsíci přesně ve 12:00 hodin. Zkouška neproběhne pouze v případech již nastalé mimořádné události, kdy by hrozila dezinformace občanů, či v případě jiných možných bezpečnostních rizik. Z takového důvodu byla zkouška systému zrušena například 7. května 2010 při státní návštěvě prezidentů Spojených států amerických a Ruské federace.

contamination can serve as a provisional shelter. This role can be fulfilled by apartments, garages, cellars or other buildings whose protective function can be increased by, for example, sealing of all openings (doors, windows, and ventilation).

Provisional shelters do not fall under the emergency plan of the city.

EMERGENCY SIRENS

In case of an impending or occurring emergency situation, emergency sirens are used to inform the population. There are a total of 430 emergency sirens in all of Prague's municipal districts, of which 212 are rotary (only a constant tone is emitted) and 218 are electronic (equipped with a so-called verbal information broadcasting module).

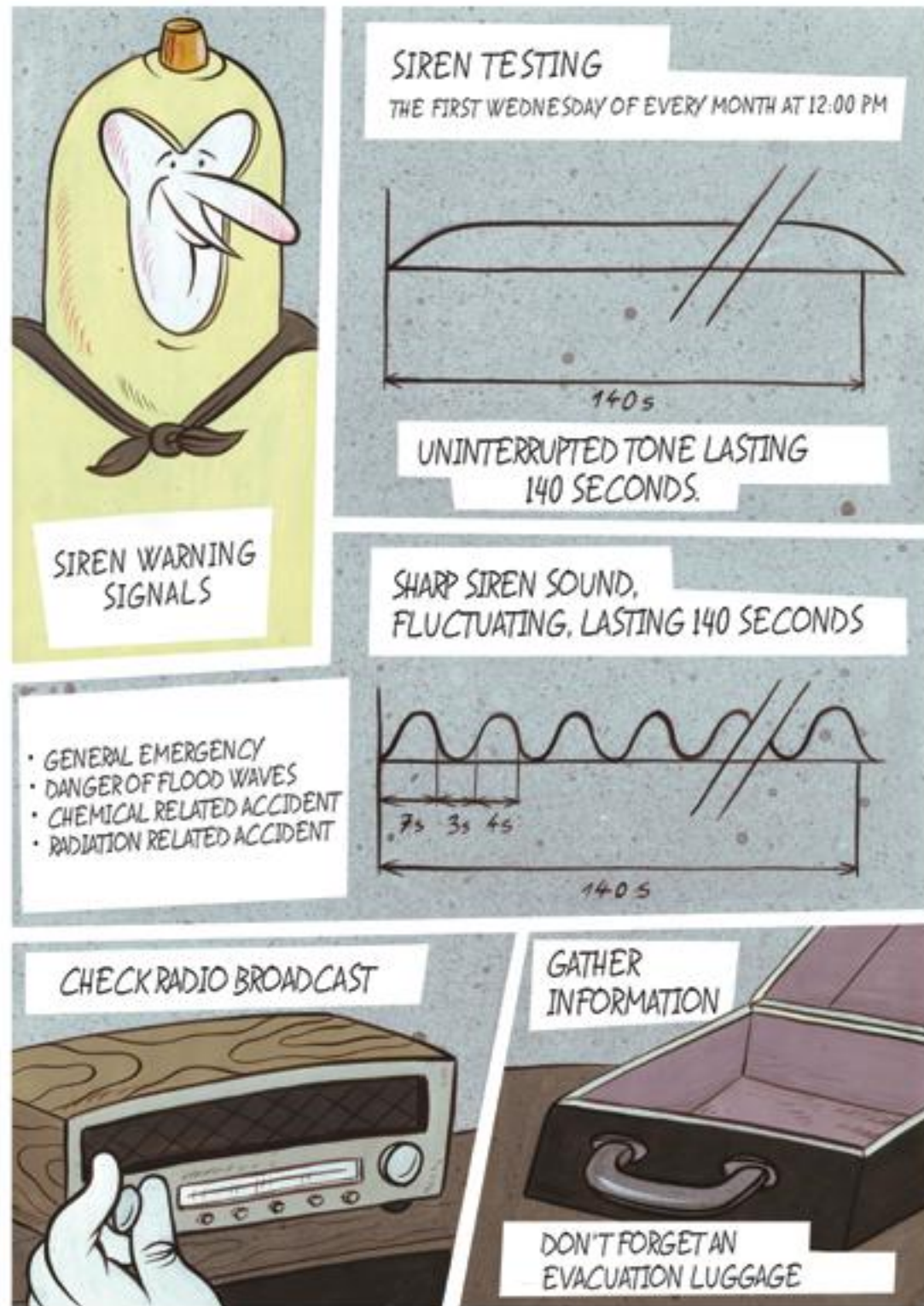
In order to prevent panic or other undesirable behavior during an emergency situation, it is necessary that every single citizen recognizes different kinds of warning signals.

Types of Siren Warning Signals

Three types of warning signals are used in the Czech Republic – siren testing, general warning and fire alarm.

1. Siren testing

When: Siren acoustic testing takes place every first Wednesday of every month at 12:00 pm. The test will not take place only if an emergency situation is already happening, if the testing could pose a disinformation threat to citizens, or because of other possible security risks. For this reason, the

Jak zní: Zkoušku sirén lze popsat jako táhlý nekolísavý tón znějící po dobu 140 sekund.

2. Všeobecná výstraha

Kdy: Všeobecná výstraha je tím jediným opravdovým varovným signálem, který bude v případě skutečného ohrožení použit pro varování veškerého civilního obyvatelstva. Varovné sirény je možné spouštět jednotlivě nebo po skupinách – dle ohrožení konkrétní části města.

Jak zní: Jedná se o kolísavý tón znějící po dobu 140 sekund. U elektronických sirén po zaznění signálu občané navíc uslyší i doprovodnou verbální informaci, která je blíže informuje o nastalém nebezpečí a jeho druhu. Obyvatelé budou současně vyzváni ke sledování vysílání Českého rozhlasu, České televize, regionální rozhlasové stanice nebo zpravodajských stránek na internetu (pokud to bude technicky možné).

Možné doprovodné verbální informace

- » Všeobecná výstraha
- » Nebezpečí zátopové vlny
- » Chemická havárie
- » Radiační havárie

Zajímavost

Varování obyvatelstva Prahy sirénami proběhlo při velkých povodních 13. srpna roku 2002, kdy byl varovný signál s verbální informací o nebezpečí zátopové vlny spuštěn dokonce 33 krát. Díky včasnému varování se podařilo z vodou ohrožených oblastí evakuovat cca 48 000 osob.

testing was canceled - for example – during the state visit of presidents of United States of America and Russian Federation to the Czech Republic on May 7, 2010.

What does it sound like: The sound can be described as a long, steady tone lasting roughly 140 seconds.

2. General warning

When: General warning is the only warning signal for the general population to be used during an actual threat. Sirens can be started separately or in groups, depending on the threat to a respective part of a city.

What does it sound like: The sound fluctuates and lasts for 140 seconds. Electronic sirens also provide accompanying verbal information about the emergency. Citizens will also be recommended to follow the broadcast of Czech Radio, Czech Television, Regional broadcasting stations on internet websites..

Possible accompanying verbal information

- » General emergency
- » Danger of flood waves
- » Chemical related accident
- » Radiation related accident

Trivia

On August 13, 2002, a warning including verbal information about an impending flood wave was issued 33 times to Prague's citizens. Thanks to the early warning, about 48 000 people were safely evacuated from the areas threatened by river flooding.

3. Požární poplach

Kdy: Požární poplach není varovným signálem pro obyvatelstvo. Slouží pouze ke svolání jednotek požární ochrany v případě hrozby požárů, či jiných krizových situací vyžadujících zásah hasičského sboru.

Jak zní: Rotační sirénou je požární poplach vyhlášen 60 sekundovým táhlým tónem pouze s jedním přerušením (25 sekund zvuk, 10 sekund pauza, 25 sekund zvuk). V případě elektronické sirény probíhá napodobením tónu trubky „HÓ-ŘÍ, HÓ-ŘÍ“ (pro lepší zorientování civilního obyvatelstva) též po dobu 60 sekund.

Co dělat v případě všeobecné výstrahy

V případě, že je občan varován rotační sirénou bez následné verbální informace a je zřejmé, že se nejedná o povodeň (zde je nutná evakuace), měl by vždy dodržet tři níže uvedené pokyny.

1. Okamžitě se ukrýt

Neprodleně vyhledat vhodný úkryt v nejbližší možné budově – raději ve vyšších patrech kvůli šíření nebezpečných látek, z nichž většina je těžší než vzduch a drží se tak u země.

2. Z odolnit úkryt

Uzavřít dveře a okna úkrytu, neprodleně vypnout klimatizaci a vše co nejlépe utěsnit navlhčenou látkou/hadrem pro případ úniku nebezpečných látek, které se tak nedostanou do úkrytu.

3. Zajistit si informace

Zapnout rádio či televizi, kde se občan dozví, co se stalo a jak postupovat dál.

3. Fire Alarm

When: Fire alarm is not a warning signal for the population. It is intended for rallying Fire Protection Units in case of fire or other situation where their intervention is needed.

What does it sound like: Long tone (lasting 60 seconds), with one interruption (25 seconds of sound, 10 seconds pause, 25 seconds of sound) emitted by rotary sirens. If electronic sirens are used, an imitation of a trumpet-like sound “HÓ-ŘÍ, HÓ-ŘÍ!” (Czech for “FI-RE, FI-RE”) is broadcasted for 60 seconds as well.

What to do in case of general emergency

In case the warning is issued via a rotary siren with no following verbal information and it is obvious there is no danger of flooding (evacuation is necessary in this case), a citizen should always follow the instructions listed below.

1. Find a shelter immediately

Seek shelter in the closest building. Upper floors are preferred due to the spread of hazardous substances most of which are heavier than air and therefore stick to the ground.

2. Reinforce the shelter

Close the doors and windows, turn off air conditioning and seal every opening preferably with a damp cloth.

3. Gather information

As soon as possible turn on a radio or a TV, check what happened and what to do next.

EVAKUAČNÍ ZAVAZADLO

V případě ohrožení a nutného přesunu do krytu je potřeba mít s sebou evakuační zavazadlo. Stanovená doba pro pobyt v bunkru je 72 hodin a tomu by tedy měl odpovídat i obsah zavazadla.

Co by mělo evakuační zavazadlo obsahovat:

- » Trvanlivé potraviny a pití (hlavně pitnou vodu) na 3 dny
- » Léky
- » Náhradní zdroj energie, přenosné rádio a svítilnu
- » Hygienické potřeby
- » Doklady, peníze, cennosti
- » Přikrývku či spací pytel
- » Další předměty denní potřeby, deskové hry, knihy

KRYT FOLIMANKA

Kryt Folimanka patří mezi plně funkční stálé úkryty civilní ochrany. Svou rozlohou 1.332 m² je v současné době největší podzemní stavbou na území městské části Praha 2, a pokud by k jeho užití skutečně došlo, pojme na této ploše až 1.300 osob. Díky pravidelné údržbě je bunkr v případě nouze připraven k okamžitému zprovoznění.

HISTORIE KRYTU

Konkrétní datum vzniku bunkru nelze s přesností uvést. Dochované údaje sice hovoří o přelomu 50. a 60. let 20. století (období studené války), avšak použité

EVACUATION LUGGAGE

In case of emergency and evacuation to a shelter, it is crucial to have an evacuation luggage at hand. The set time for staying in the shelter is 72 hours, so the luggage contents should reflect that.

What should be inside the luggage:

- » Durable food and drinks (especially drinking water) for three days
- » Medicine
- » A backup energy source, a portable radio and a flashlight
- » Hygiene supplies
- » Personal documents, money, valuables
- » A blanket or a sleeping bag
- » Daily necessities, tabletop games, books

THE FOLIMANKA CIVIL PROTECTION SHELTER

The Folimanka shelter is a fully functional permanent shelter. Its interior size of 1.332 m² makes it the largest underground construction in Prague 2 and it can hold up to 1.300 persons. Thanks to regular maintenance, the shelter is ready to fulfill its role immediately should an emergency arise.

HISTORY OF THE SHELTER

The concrete date of the shelter's establishment can't be precisely determined. The surviving data points to the late 1950s or the early 1960s (Cold War peri-

KRYT
FOLIMANKA

1581

zdívo poukazuje již na éru Protektorátu Čechy a Morava. Evidentně tak byla pro základy krytu využita štola, která ve válečných letech sloužila jako úkryt civilního obyvatelstva v případě náletů na Prahu. O této štole se nám však nedochovaly žádné bližší informace.

Stavba krytu

Původní stavební plány pocházejí z roku 1952. Dle dokumentace se podařilo kryt dokončit o 10 let později – tedy v roce 1962. Během této doby byl bunkr budován a následně veden v režimu „přísně tajné“.

Kryt byl postaven jako štolový typ krytu 3. třídy odolnosti (odolnost proti přetlaku v čele rázové vlny 0,2 MPa) z betonových bloků. Tloušťka jeho stěn dosahuje v některých místech až 3 m. Jeho převážnou část stavitelé umístili cca 20 m pod zem, přičemž nejhluběji položené místo (nouzový výlez do kopule u dámských toalet) sahá až do hloubky 25 m.

Nutno podotknout, že ve své době se jednalo o skutečně velký a nákladný projekt. Náklady na jeho výstavbu se vyšplhaly na neuvěřitelných 5.912.240 Kčs, což by v přepočtu na dnešní ceny odpovídalo částce zhruba 195.031.145 Kč.

Folimanka byla přibližně až do roku 1965 suchým krytem. V této době započala stavba Nuselského mostu (tehdy Most Klementa Gottwalda) položením základního kamene a asanací Nuselského údolí. V rámci příprav pro samotnou výstavbu mostu došlo v těsné blízkosti krytu k odstřelu části stráně na vinohradské straně údolí. Výbuch sice kryt po funkční straně neponičil, avšak od té doby do něj zateká. Za vnitřní vlhkostí tak zřejmě stojí

od), however the brickwork and masonry used hint at the era of the Protectorate of Bohemia and Moravia. Apparently, an adit that served as an air raid shelter during the Second World War was used for the foundation of the Folimanka shelter. However, no further information about the adit was preserved.

The Folimanka Shelter Construction

The original construction plans are from 1952. According to the documentation, the shelter was finished ten years later – that is in 1962. During this period, the shelter's construction and operation were top secret.

The shelter was built as an adit-like type shelter of the 3rd class of resistance (resistance to overpressure at the front of a 0,2 MPa shockwave). In some places, the walls are up to 3 meters thick. The majority of the shelter is placed about 20 meters underground, while its lowest point (an emergency exit to the dome at the women's toilets) is 25 meters under the surface.

It should be noted that it was a really large and expensive project at the time. The construction cost was astonishing 5.912.240 CS - which translates to 195.031.145 CZK in today's terms.

The Folimanka shelter had been a dry shelter till 1965. Around that time, construction of Nusle Bridge (called Klement Gottwald Bridge back then) and redevelopment of Nusle Valley began. During preparations for the bridge construction, a part of the hillside on the Vinohrady side of the Valley was blown up, very close to the shelter. Although the explosion did not damage the shelter in terms of

Nuselský most

12

14

4

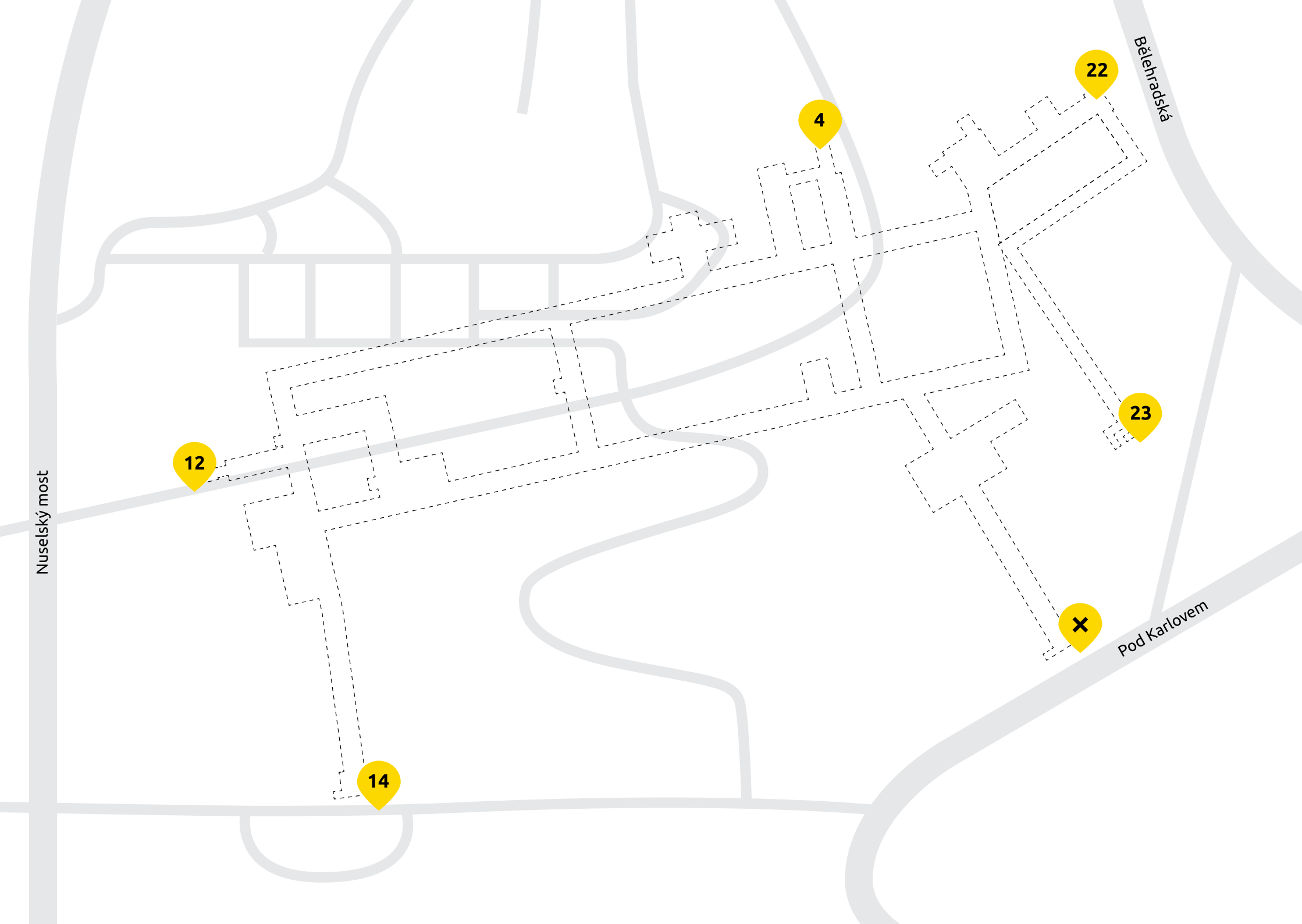
22

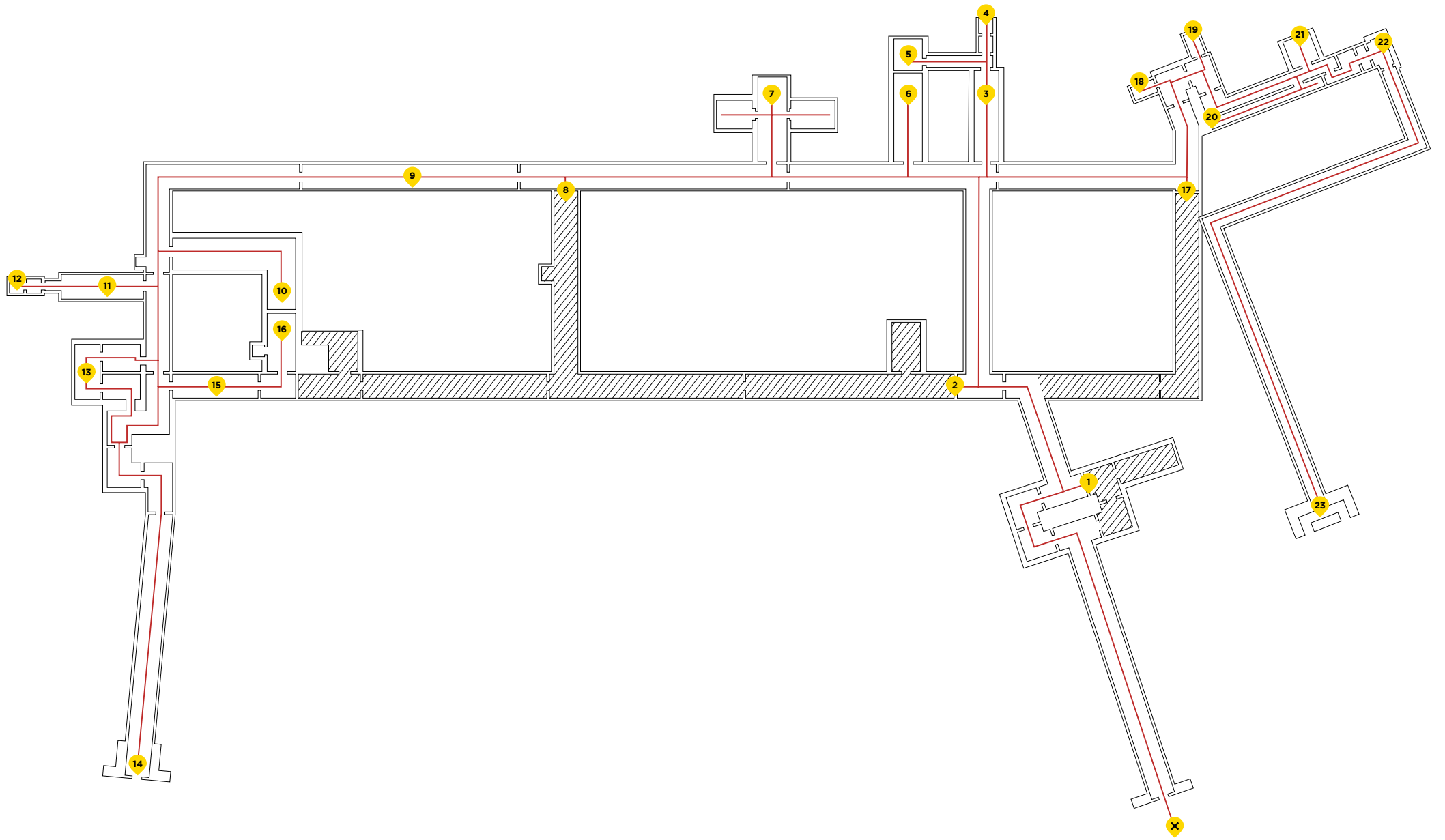
23

+

Pod Karlovem

Bělehradské

břidlicové podloží tvořené z podlouhlých plátů, které se vlivem detonace sesunuly a voda po nich stéká přímo do bunkru.

Vybavení krytu

Kryt má jedno podlaží a je opatřen opancéřovanými dveřmi, hlavním vchodem, dvěma nouzovými východy, několika nouzovými výlezy a pozorovatelnou.

Zastavěná plocha bunkru činí 1 332 m², přičemž 712 m² zabírá plocha pro ukryvané a 620 m² pro technicky provozní blok.

Část pro ukryvané je vybavena několika studnami s užitkovou vodou, dámskými a pánskými toaletami, asanační místností, ošetřovnou, dvěma kyslíkárnami a dvěma provizorními márnici.

V technické části jsou pak umístěny tři filtroventilační jednotky, dvě prachové komory, spojovatelna a energetické centrum s tříválcovým 32 kW dieslovým agregátem z roku 1955. Ten zajišťuje v případě potřeby osvětlení, vodu, elektřinu a vzduchotechniku.

1 Sklad

Tvoří jej tři místnosti, které se v současné době používají jako skladové prostory. V zadní místnosti jsou umístěny dvě velké tlakové nádrže na vodu. Tento prostor není přístupný veřejnosti.

2 Údržba - dílna

Tyto prostory slouží jako dílny a technické zázemí k údržbě krytu. V zadní části je umístěna Kyslíkárna II. - úložiště pro tlakové lahve s kyslíkem, které jsou napojené na filtrační systém a doplňují vydýchaný kyslík na hodnotu 21%.

functionality, water has been leaking into it since then. The likely culprit behind the internal humidity is the slate bedrock consisting of elongated plates that have slid down as a result of the detonation, so the water flows down them directly into the bunker.

The Shelter's equipment

The shelter has one floor and is equipped with a blast door, a main entrance, two emergency exits, several emergency exits and an observation room. The built-up area is 1332 m² of which 712 m² are used for housing the sheltered population (common area) and 620 m² are used as a technical and utility area.

The common area is equipped with several wells providing non-drinking water, men's and women's toilets, an infirmary, a sanitation room, two oxygen storage rooms and two provisional morgues.

The technical and utility area houses three air filtration chambers, two dust chambers, a telecommunications board and a power station containing a three cylinder diesel generator from 1955, which, if needed, provides electricity for the shelter's water, ventilation, lighting and electrical systems.

1 Storage room

Two large water storage tanks are situated at the rear of the room. No public access.

2 Maintenance room

Used by Prague Services Administration. The Oxygen Filter System II. is situated at the rear of this room.

3 WC ženy | WC women

3 WC ženy

V prostoru plně funkčních 12 toalet je umístěna vodárna. Zástěny jsou vybaveny háčky, na které je možné přidělat závěsy v případě zphožovení krytu .

4 Větrací šachta - nouzový výlez, R2D2

Větrací šachta a nouzový výlez do kopule (R2D2) s tlakovou propustí. Východ ústí nad ulicí Bělehradská a je v současné době zazděn. Jedná se o nehlouběji položenou část krytu, cca 25 metrů pod zemí.

5 Prachová komora I.

Prachová komora, která patří k Filtroventilační komoře I. a nachází se hned vedle ní.

6 Filtroventilační komora I.

První FVZ jednotka 1000a s regenerací (typ 60/80), tento konkrétní typ FVZ jednotek se nachází pouze ve velkokapacitních krytech. Zařízení dodává až 1.000 m³ vzduchu za hodinu. Filtry pohlcují hrubou nečistotu, prach a některé bojové látky. Kyslíčník uhličitý pohlcuje aktivní vápno uložené ve válcových jímkách. Součástí je i chladicí jednotka.

7 Ošetřovna

Provizorní ošetřovna slouží k ošetření zraněných nebo odkládání krvácejících či nemocných osob. Každá ukryvaná osoba si do krytu přináší evakuační zavazadlo včetně potřebných léků. Během prohlídek slouží jako Kino Folimanka.

3 WC women

The toilets are still in working order.

4 Emergency exit R2d2

A ventilation shaft leading to a dome shaped blast proof and sealed emergency exit.

5 Dust chamber I. - Emergency exit, R2D2

A Dust Chamber that leads to Air Filtration Chamber I.

6 Air filtration chamber I.

Air Filtration Unit I. The device delivers up to 1000 m³ of air per an hour. The filters retain dirt particles, dust, and some chemical warfare agents. Carbon dioxide absorbs active lime inside the cylindrical tanks.

7 First aid room

The provisional First Aid Room serves as a treatment and rest area for injured, bleeding or ill persons.

8 Storage room

Storage space for technical hardware. No public access.

9 Common area

In an emergency people sit on benches set alongside the walls of the corridors. Each person has 0,75 m² of floor area. The shelter can hold 1.300 people. Its stocks would allow people to survive up to 72 hours.

10 Air filtration chamber II.

Filtration Unit II. and III. (model 1000a, type 60/80).

10 Filtroventilační komora II. | Air filtration chamber II.

8 Sklad
Uskladnění technického vybavení krytu, například prachových a kolektivních filtrů. Sklad není veřejnosti přístupný.

9 Prostor pro ukrývané osoby
V chodbách podél zdí jsou v případě ohrožení rozestavěny lavičky, na kterých sedí ukrývané osoby. Každá osoba má k dispozici prostor o velikosti 0,75 m². Kapacita krytu je 1.300 osob. Maximální doba ukrytí je 72 hodin. Pití, jídlo a léky si musí ukrývaní přinést sami v evakuačním zavazadle.

10 Filtroventilační komora II.
Filtroventilační jednotka II. a III. typu 1000a s regenerací dodává až 1.000 m³ vzduchu za hodinu.

11 WC muži
Třináct pánských toalet. Jsou v původním stavu a stále plně funkční. Zástěny jsou vybaveny háčky, na které je možné přidělat závěsy.

12 Větrací šachta - nouzový výlez
Větrací šachta a nouzový výlez do kopule s tlakovou propustí. Kopule je umístěna v blízkosti Nuselského mostu, napravo od prvního pilíře na vinohradské straně. Východ z ní je v současné době zadržán.

13 Svlékárna, sprchy, asanace
Pod sprchami procházejí lidé, kteří přišli z venku do úkrytu po napadení. Po dekontaminaci pokračují dále do krytu.

11 WC men
The men's toilets and plumbing system are still in working order.

12 Emergency exit
A ventilation shaft leading to a dome shaped blast proof and sealed emergency exit. The dome is located to the right side of Nusle Bridge.

13 Changing room, showers, sanitation area
People entering the shelter after being exposed to an (chemical) attack outside must shower at first and go through the sanitation area before moving further on to common area.

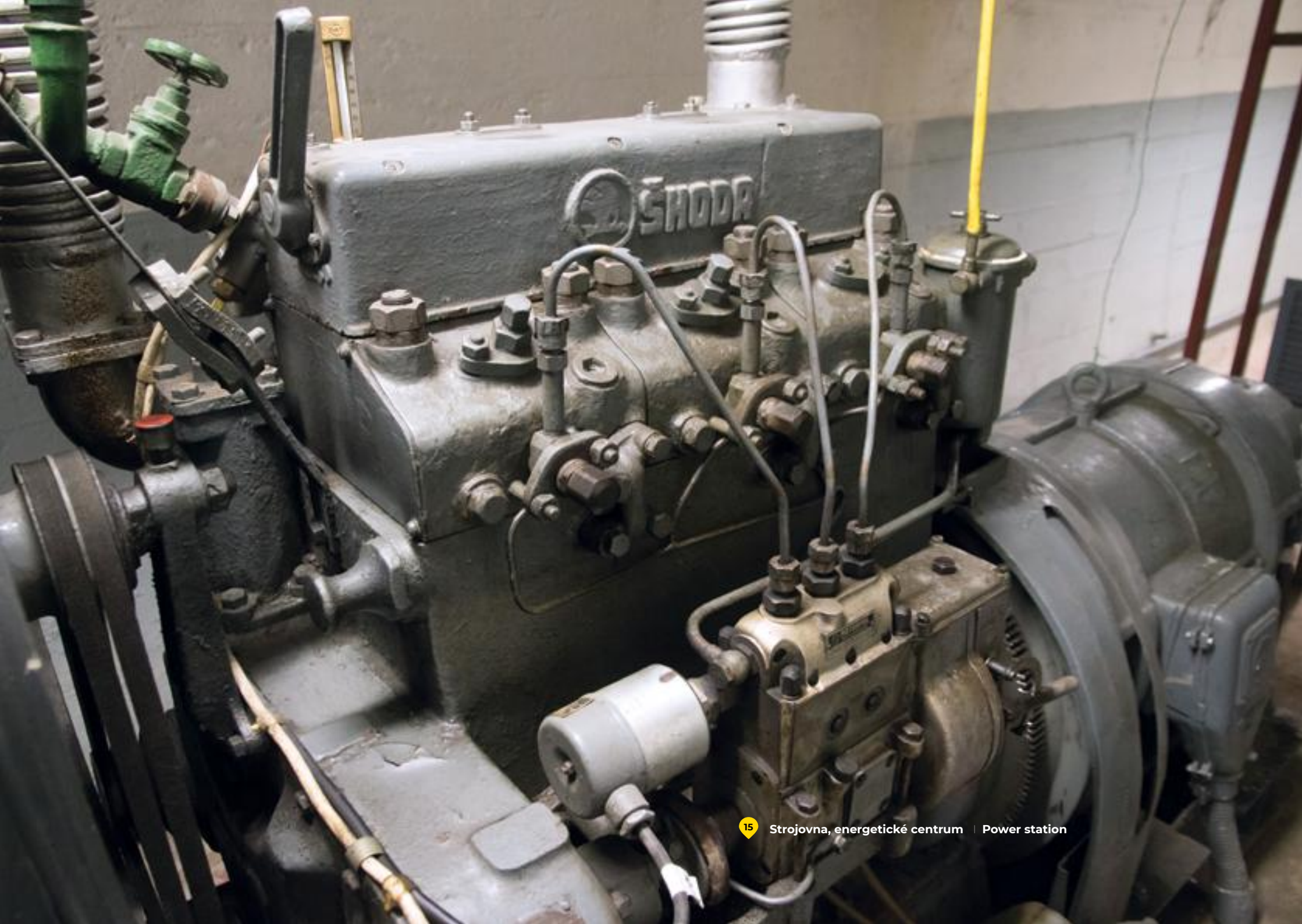
14 Main entrance
The main entrance to the Folimanka Shelter leads to the Folimanka park.

15 Power station
A power generating system with a Škoda three-cylinder diesel generator (made in Czechoslovakia in 1955) and fuel storage tank with a hand transfer pump. The system assures full operation of shelter's water supplies, ventilation filters and also lights.

16 Dust chamber II.
A Dust Chamber leading to the filtration units (FVZ) II. and III. Dust and collective filters. Air suction system from dome. Also diesel generator exhaust system.

13 Svlékárna, sprchy, asanace | Changing room, showers, sanitation area

14 Hlavní vchod

Hlavní vchod do krytu Folimanka. Chodba k nouzovému východu je v současné době používána jako skladovací prostor, který není přístupný veřejnosti.

15 Strojovna, energetické centrum

Rozvodna s tříválcovým diesel agregátem Škoda (rok výroby 1955) o výkonu 32 kW a provozní nádrží, do které se ručně přečerpává nafta. Výkon agregátu dostačuje pro udržení krytu v chodu - světla, vodní čerpadla a filtroventilace. Zkouška motoru probíhá každý měsíc po dobu cca 20 minut.

16 Prachová komora II.

Prachová komora k filtroventilačním jednotkám II. a III. Jsou zde umístěny prachové a kolektivní filtry, sání z kopule, vstup do tlakové jímky a odsávání diesel agregátu.

17 Sklad

Skladovací prostory technického vybavení potřebného k údržbě krytu. Tyto prostory nejsou veřejnosti přístupné.

18 Márnice I. a II.

Provizorní márnice. Každá místnost pojme až 10 těl, která se následně posypou vápnem.

20 Kyslíkárna I.

Úložiště pro tlakové lahve s kyslíkem, které jsou napojené na filtrační systém a doplňují vydýchaný kyslík na hodnotu 21%

17 Storage room

Storage space for technical maintenance hardware.No public access.

18 Morgue I. and II.

Provisional morgue. Each room can hold up to 10 bodies, which are then covered with lime.

20 Oxygen room I.

An area for oxygen cylinders that are connected to the air filtration system and ensure oxygen levels of inhaled air remain at 21%.

21 Telecommunications board

A cable telephones switchboard that required two skilled operating personnel. It is no longer in working order. Today, walkie-talkies are used for communications.

22 Lookout area

From the Lookout Area one can evaluate the current situation above ground.

23 Emergency exit Bělehradská

An emergency exit that leads into Bělehradská Street. The tour ends here.

THE FOLIMANKA SHELTER TODAY

Thanks to regular maintenance (Prague Services Administration), the Folimanka shelter is still in good technical condition, and in case of emergency, it can fulfill its original purpose almost immediately (48-72 hours).

17 Sklad | Storage room

21 Spojovatelna

Kabelová telefonní rozvodna, k jejímuž provozu byli potřeba dva vyškolení operátoři, spojovala veškeré kryty na celém území Československé socialistické republiky a je v tomto krytu unikátem.. V současné době již není funkční. Spojení se nyní realizuje pomocí vysílaček.

22 Pozorovatelna

Skrze pozorovatelnu je možné vyhodnotit aktuální situaci na povrchu, neslouží však jako únikový východ/výlez. Kopule je umístěna poblíž tramvajové zastávky Pod Karlovem v ulici Bělehradská.

23 Nouzový východ Bělehradská

Nouzový východ do ulice Bělehradská ustí poblíž tramvajové zastávky Pod Karlovem (tamvaje č. 6, 11). Kvůli častému vloupávání bezdomovců a z bezpečnostních důvodů je v současné době uzavřen a zavařen. V případě potřeby může být okamžitě zprovozněn.

SOUČASNOST

Kryt je díky neustále probíhající údržbě v dobrém technickém stavu a v případě nebezpečí může téměř okamžitě (48-72 hodin) sloužit svému původnímu – tedy ochrannému účelu.

Zpohotovení krytu v případě nouze

Aby mohl být bunkr využit k ukrytí, musí nejprve dojít k jeho zpohotovení. Jedná se o dobu přechodu z mírového režimu

Readying the Shelter in an Emergency Situation

In order to ensure the shelter's defensive role, it needs to be readied first. This preparation period, during which the shelter mode is switched from peacetime to wartime mode, lasts between 12 and 24 hours. A specially trained crisis staff is called in to check the shelter and prepare it for use during this period (brings in benches, oxygen tanks, etc.).

At the moment, the crisis staff consists of 10 persons, who are to attend the preparation training drill once a year.

Who is the Shelter Meant for

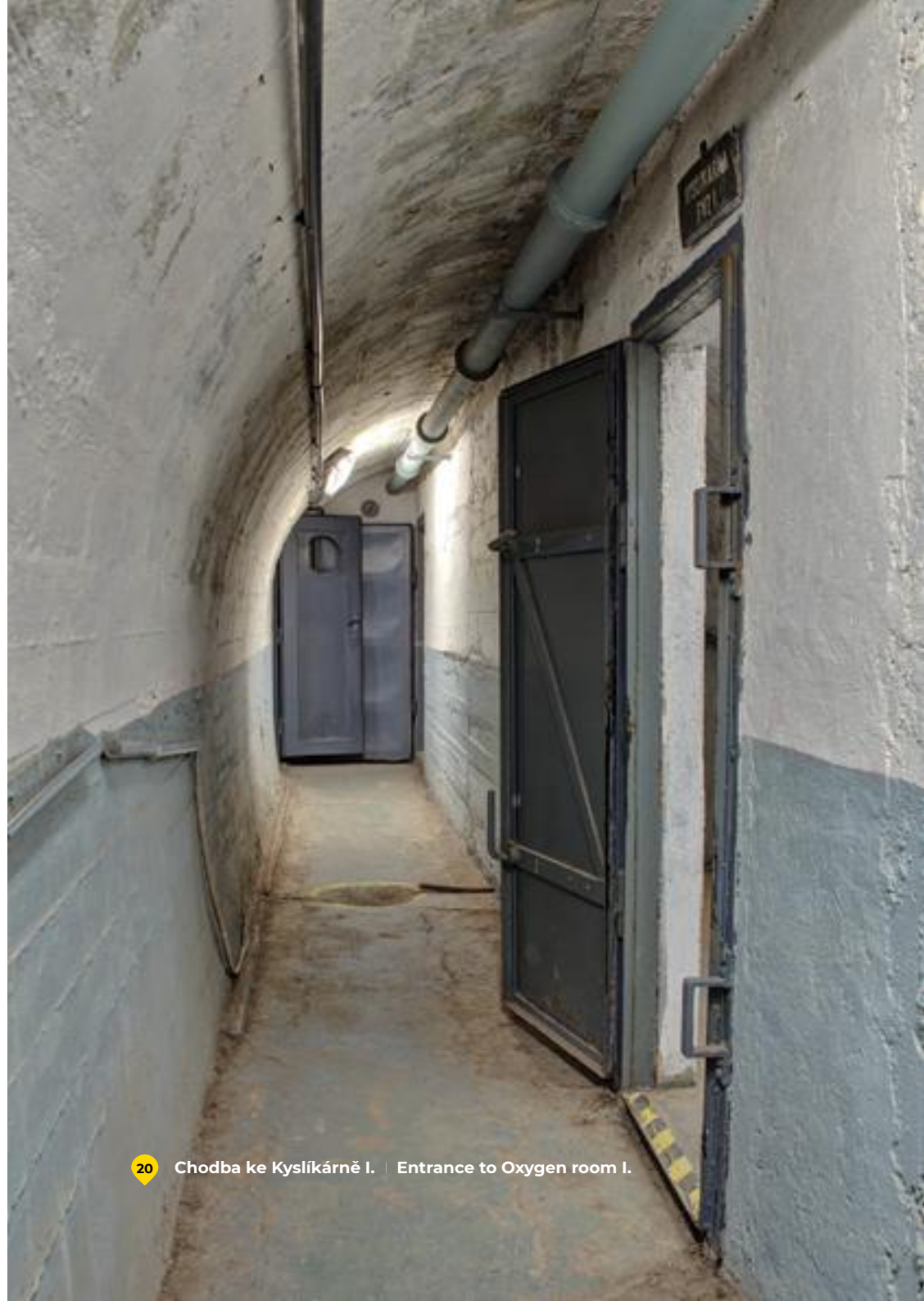
The Folimanka shelter serves as a civil defense shelter during a possible war threat – therefore it is meant for local civilian population, especially women and children. Given that the shelter can accommodate up to 1.300 persons, the space per person is less than 1m². In case of emergency, it is forbidden to bring animals into the shelter.

Staying in the shelter is psychologically demanding (confined spaces, large number of people, limited living and hygienic conditions), therefore it is limited to 72 hours.

Due to high humidity, the shelter is regularly ventilated and heated. The humidity reaches up to 80% in the summer months, while in winter it drops to 30%. The temperature is almost constant, around 18 °C, throughout the year.

The Shelter during peace-time

The shelter had been maintained by the Czechoslovak Army since its construction till November 11, 1994. Then, the shel-

20 Chodba ke Kyslíkárně I. | Entrance to Oxygen room I.

na válečný a trvá cca 12–24 hodin. Během zpohotovení je povolán speciálně vycvičený krizový štáb, který bunkr zkontroluje a připraví k jeho užití (přinesení lavic, kyslíkových lahví apod.).

Krizový štáb nyní tvoří 10 osob (dříve, do roku 1994, to bylo pouze 5 osob), jejichž povinností je každoroční absolvování cvičení pro zpohotovení krytu.

Pro koho je úkryt určen

Kryt Folimanka slouží v případě válečného ohrožení jako úkryt civilní ochrany – tedy pro civilní obyvatelstvo, a to především pro ženy a děti. Vzhledem k tomu, že bunkr pojme až 1.300 osob, vychází tak prostor na osobu na 075 m². V případě nouze není dovoleno brát s sebou do krytu žádná zvířata.

Úkrytí v bunkru je vzhledem k psychické náročnosti (stísněné prostory, velké množství lidí, omezené životní i hygienické podmínky) stanoveno na 72 hodin.

Kvůli vysoké vlhkosti je kryt pravidelně větrán a vytápěný. V letních měsících zde vlhkost dosahuje až 80 %, přičemž v zimě klesá k 30 %. Teplota je pak po celý rok téměř konstantní a pohybuje se kolem 18 °C.

Kryt v době míru

Za správou krytu zodpovídala od jeho výstavby Československá armáda a teprve 11. 11. 1994 byl objekt převeden do správy hl. m. Prahy. Po celou tuto dobu byl veřejnosti nepřístupný. To se však změnilo díky iniciativě městské části Praha 2, která ve spolupráci se Správou služeb hl. m. Prahy otevřela v roce 2014 kryt veřejnosti. Velká část bunkru tak dnes slouží jako prohlídkový okruh a výstavní prostory.

ter's ownership was transferred to the administration of the city of Prague. It was not publicly accessible during this period. However, thanks to the initiative of the Prague 2 district in cooperation with the Prague's Administration of Central Services, the shelter was opened to the public in 2014. Part of the shelter is therefore used as a sightseeing circuit and exhibition space.

Shelter Tours

Doors Open Days – regular, unguided tours for the public

On one Saturday a month, unguided tours for the public take place from 9 a.m. to 3 p.m. (dates are listed on the website www.krytfolimanka.cz). Volunteers and municipal district employees ready to answer any questions about the shelter and its history are present as well. No reservation is needed and there is no admission fee.

Guided tours for schools and organized groups

If you are interested, a guided tour for groups of 15 – 35 people can be booked. These tours take place every workday from 8 a.m. to 3 p.m. and are suitable for schools, the general and the professional public. Reservations are required and admission is free.

Permanent Expositions

A significant part of the sightseeing circuit serves as an exhibition place as well. Aside occasional events, permanent expositions can be found here. For example, one of these, named Ashes of the Ash Wednesday Exhibition, reminds visi-

22 Pozorovatelna | Lookout area

Prohlídky v krytu

Dny otevřených dveří – pravidelné nekomentované prohlídky pro veřejnost.

Vždy jednu sobotu v měsíci od 9 do 15 hodin probíhají v krytu pravidelné nekomentované prohlídky (termíny jsou vypsané na webových stránkách krytu www.krytfolimanka.cz). Pro případné dotazy ohledně krytu a jeho historie jsou na místě k zastížení dobrovolníci a pracovníci městské části.

Na tyto prohlídky není nutná rezervace a vstup je zdarma.

Komentované prohlídky pro školy a skupiny

V případě zájmu o komentované prohlídky je možné si rezervovat skupinové prohlídky s průvodcem pro 15–35 osob. Ty probíhají ve všedních dnech mezi 8. až 15. hodinou. Výklad je vždy přizpůsoben dané skupině a je tak vhodný pro školy, ale i laickou a odbornou veřejnost.

Na tyto prohlídky je nutná rezervace a vstup je zdarma.

Stálé výstavy

Určitá část prohlídkové trasy slouží také jako výstavní prostor. Vedle příležitostných akcí tu jsou k vidění i stálé expozice. Jednou z nich je například výstava Popel Popeleční středy, která návštěvníkům připomíná bombardování Prahy spojeneckými vojsky v únoru 1945. Kromě autentických vzpomínek (včetně audia) a unikátních fotografií nabízí k vidění také kompletní zneškodněnou americkou leteckou pumu 500 LB General Purpose, typ AN-M43.

Mezi další stálé expozice patří i fotografická výstava Velké pražské kryty.

tors of the bombing of Prague by Allied air force in February 1945. Apart from authentic memories and unique photographs, a defused American 500 LB General Purpose bomb, type AN-M43, is on display.

Other permanent exhibitions are Great Shelters of Prague.

The Folimanka Shelter Cinema

The original infirmary area was repurposed into an improvised cinema hall in recent years. As part of the sightseeing route, a short documentary about the Cold War or thematic instructional films regarding civil protection, floods and other crisis situations can be watched here.

Shelter Accessibility

The entrance and most of the interior is barrier-free, so the shelter can also be visited by children of all ages, parents with strollers, senior citizens and wheelchair users.

51.1

128

KF 75

Kino Folimanka

Původní prostor ošetřovny se v posledních letech proměnil v improvizovaný kinosál. V rámci prohlídkové trasy je tak možné zhlédnout krátký dokument o studené válce nebo tematické instruktažní filmy týkající se civilní ochrany, povodní a dalších krizových situací.

Kryt bez bariér

Díky bezbariérovému vstupu a ve většině interiéru mohou navštívit kryt také děti všech věkových kategorií, rodiče s kočárky, senioři či vozíčkáři. Prostor je též přizpůsoben neslyšícím návštěvníkům, kteří v něm najdou plánek, navigaci v prostoru krytu i zastavení s textovými informacemi v českém jazyce. Vstup je navíc povolen i všem vycpaným zvířecím návštěvníkům.